

Nové energetické štítky - Plus pro snižování nákladů domácího rozpočtu na energie

Spotřeba energie v domácnostech představuje asi 25 % celkové průměrné spotřeby energie Evropské unie (v České republice je to asi 23 %).

Spotřeba elektrické energie domácností navíc neustále **roste** - v průměru o 1,9 % ročně v Evropské unii, v České republice asi o 2,4 %.

Jedním z důvodů rostoucí spotřeby elektrické energie je rostoucí vybavení a větší modely elektrospotřebičů v našich domácnostech. Nejjednodušší formou, jak si vybrat energeticky úsporné modely, u řady spotřebičů představují energetické štítky.

Jak dokládají přehledy prodejnosti výrobků, již v roce 2009 se energetická třída **A** a **A+** podílela z více než **90–95 %** na prodeji všech chladniček a praček v zemích střední a východní Evropy. Přitom ještě v roce 2004 to bylo jen 60 % pro chladničky a 75 % pro pračky. V současné době jsou chladničky a mrazničky v energetické třídě A+ nejprodávanější energetickou třídou v ČR.

Z toho však také vyplynula potřeba změn v systému štítkování. Zjednodušeně řečeno je v současné době naprostá většina štítkovaných spotřebičů v nejvyšší energetické třídě A. Štítky tak nemusí zcela plnit svou funkci rozlišení mezi lepším a horším spotřebičem z hlediska provozní spotřeby energie.

To je mimo jiné důvodem, proč byla v květnu 2010 přijata nová legislativa o energetickém štítkování spotřebičů. Obsahové a vizuální změny energetických štítků i další (nové) požadavky související s jejich prezentací by tak měly přispět k tomu, aby energetické štítky nadále zůstaly tak efektivním nástrojem zvyšování energetické účinnosti spotřebičů jako tomu bylo doposud.

Směrnice o energetickém štítkování a její dopady na spotřebitelské chování budou na evropské úrovni opět revidovány do konce roku 2014.

Co je obsahem nových energetických štítků a k jakým změnám v oblasti elektrospotřebičů dochází?

Změny v legislativě o energetickém štítkování ve zkratce

Nové energetické štítkování se vztahuje na:

- chladicí a mrazicí spotřebiče,
- pračky a sušičky,
- myčky,
- televizory.

Původní energetické štítkování prozatím nadále platí pro:

- světelné zdroje,
- klimatizační jednotky,
- a elektrické trouby.

Jaké novinky a změny nová legislativa přináší?

- **Nově energetický štítek pro televizory**
Od konce listopadu 2011 povinnost používání štítku pro televizory
- **Možnost zavést třídy A+, A++, A+++**
Tyto třídy mohou být zavedeny, pokud již vzhledem k technologickému pokroku nestačí původní stupnice A–G.
V současnosti je například k dispozici nejvyšší třída A+++ u chladniček, mrazniček a jejich kombinací.
- **Stupnice má jen 7 tříd**
Ve většině případů má stupnice na štítku jen 7 tříd. Pokud tedy je například zavedena třída A++, stupnice končí písmenem E (A++ až E) namísto původního G. Vrchní šipka (třída) musí být označena zeleně a spodní šipka vždy červeně.
- **Nová metodika měření blíže skutečnému užití spotřebiče**
Výpočet indexu energetické účinnosti, který tvoří základ zařazení do energetické třídy, je nyní blíže reálnému užití spotřebiče v domácnosti.
Například spotřeba elektrické energie pračky nově zahrnuje praní i při teplotě na 40°C a při poloviční náplni na rozdíl od předchozí metodiky, která počítala jen s plným pracím cyklem na 60°C.
- **Nové informace na štítcích**
Štítek již neobsahuje u praček a myček třídu účinnosti praní, resp. mytí, neboť tyto hodnoty nejsou relevantní (všechny pračky a myčky mají třídu A) Namísto spotřeby energie a vody na jeden prací/mycí cyklus nyní štítek obsahuje informaci o roční spotřebě energie a vody.
- **Štítek je jazykově neutrální**
Štítky v celé Evropské unii mají nyní stejnou podobu na rozdíl od původního vzoru, na kterém se objevovaly texty v národních jazycích.

- **Štítek i v internetových obchodech**
Informace uvedené na štítku musí být součástí informací poskytovaných při prodeji elektrospotřebičů přes internet, při zásilkovém či katalogovém prodeji.
Při prodeji na prodejně musí být samozřejmě i nadále každý výrobek zřetelně a viditelným způsobem označen energetickým štítkem umístěným na vnější straně přední nebo horní části spotřebiče.
- **Energetická třída v reklamě na výrobky**
Od jara 2012 vstoupí v platnost povinnost zveřejňovat v reklamě a dalších propagačních materiálech, které uvádí cenu a/nebo spotřebu spotřebiče, také jeho energetickou třídu.

Odkdy budou nové štítky v obchodech?

Nové štítky (pro dané spotřebiče) jsou povinné od 30. listopadu 2011, respektive 19. prosince 2011. Do té doby je možné používat nové štítky na dobrovolné bázi.

Ekodesign

Některé další změny v souvislosti s domácími elektrospotřebiči souvisí s tzv. směrnicí o ekodesignu. V rámci této směrnice jsou postupně stanoveny požadavky na minimální účinnost jednotlivých spotřebičů. Konkrétní změny jsou vždy uvedeny u příslušného spotřebiče.

Pozn.: V souvislosti s požadavky na ekodesign se často hovoří o tzv. zákazu uvádění na trh (či stahování z trhu). To neznamená, že by od uvedeného data v obchodech zmizely veškeré spotřebiče horších parametrů, neboť obchody mohou po určitou dobu doprodávat staré zásoby. Rozhodující je datum uvedení spotřebiče na daný trh.

- **Podrobnosti k jednotlivým typům spotřebičů:**

Chladničky, mrazničky a jejich kombinace

Nové chladničky, mrazničky a jejich kombinace musí být od 30. listopadu 2011 vybaveny novým energetickým štítkem.

Již od července 2010 mohou být uváděny na trh jen chladničky a mrazničky energetické třídy A a vyšší.

Od července 2012 budou moci být uváděny na trh jen chladničky a mrazničky třídy A+ a vyšší a od července 2014 pak jen A++ a nejlepší A+ (s indexem energetické efektivity nižším než 42 %).

Na trhu jsou již k dispozici výrobky v energetické třídě A+++, která je energeticky nejúspornější.

Pračky

Nové pračky (a kombinace pračky a sušičky) musí být od 20. prosince 2011 vybaveny novým energetickým štítkem.

Nový štítek již neobsahuje třídu účinnosti praní, protože všechny pračky s kapacitou nad 3 kg mají povinně třídu účinnosti praní A.

Od 1. prosince 2011 mohou být na trh uváděny jen pračky třídy energetické účinnosti A a vyšší.

Od 1. prosince 2013 mohou být na trh uváděny jen pračky třídy energetické účinnosti A+ a vyšší a budou muset mít funkci praní ve studené vodě (20°C).

Vzhledem k dostupnosti modelů na trhu doporučujeme při výběru nové pračky hledat spotřebiče třídy A++ a lepší.

Sušičky prádla

U sušiček prozatím zůstává zachován původní typ štítku.

Vzhledem k energetické náročnosti sušení prádla doporučujeme spotřebiče třídy A. Na trhu jsou již i modely v budoucí energetické třídě A+++ a diskutuje se o omezení zavádění na trh modelů horších než třída C.

Myčky nádobí

Nové myčky musí být od 20. prosince 2011 vybaveny novým energetickým štítkem.

Nový štítek již neuvádí index mycí účinnosti, protože všechny myčky jsou v kategorii A.

Od **1. prosince 2011** je možné uvádět na trh jen myčky třídy energetické účinnosti **A** a lepší (platí pro myčky nad 10 sad nádobí a šířky 45 cm (ne stolní myčky apod.)).

Od 1. prosince 2013 je možné uvádět na trh jen myčky třídy energetické účinnosti A+ a lepší (resp. A pro myčky o kapacitě 10 sad nádobí a šířce 45 cm nebo menší).

Již nyní proto doporučujeme vyhledávat myčky v energetické třídě nejméně A+.

Elektrické trouby

U elektrických trub prozatím zůstává zachován původní typ štítku.

V energetické třídě A je k dispozici široké spektrum výrobků a na trhu jsou i výrobky s označením A -20%.

Zdroje světla

U světelných zdrojů prozatím zůstává zachován původní typ štítku.

Od září 2011 nebudou na trh uváděny nové klasické žárovky o příkonu 60 W a od září 2012 ostatní klasické žárovky a halogenové žárovky horší než třídy C.

Od roku 2009 také musí kompaktní (úsporné) zářivky splňovat dané kvalitativní požadavky na funkčnost (jako je doba náběhu, počet spínacích cyklů či kvalita podání barev).

Na obalech či volně přístupných stránkách musí být u světelných zdrojů uvedeny následující informace:

- životnost světelného zdroje v hodinách,
- počet spínacích cyklů,
- teplota chromatičnosti (vyjadřuje se také jako hodnota v Kelvinech),
- doba náběhu do 60 % světelného výkonu,
- upozornění v případě, že světelný zdroj není možné stmívat nebo jej lze stmívat jen s určitými stmívači,
- rozměry světelného zdroje v milimetrech (délka a průměr),
- pokud je to relevantní, uvede se ekvivalentní příkon žárovky,
- případně světelný tok,
- další informace o provozu.

Doporučujeme vybírat kompaktní zářivky s životností až 15 000 hodin a 40 000 spínacích cyklů. U LED zdrojů je důležitá životnost minimálně 25 000 hodin.

Televizory

Nové televizory musí být od 30. listopadu 2011 také vybaveny energetickým štítkem.

Od roku 2014 bude stupnice na štítku posunuta na rozsah A+ – F. (Výrobci však již nyní mohou využívat i symbol A+).

Od srpna 2011 je max. příkon ve vypnutém stavu 0,3 – 0,5 W a v režimu standby 0,5 – 1 W.

Klimatizační jednotky a akumulární ohřivače vody

Stávající energetické štítky zůstávají v platnosti pro elektrické **akumulární ohřivače vody**. Jedná se o energeticky náročné spotřebiče a proto doporučujeme hledat výrobky s energetickou třídou A.

Pro **klimatizační jednotky** je platné Nařízení (č. 626/2011) od července 2011 a nabyde účinnosti od ledna 2013. Nový štítek uvádí hladiny hluku klimatizačních jednotek (u dělených klimatizací uvádí hladinu hluku obou částí) či hodinovou a roční spotřebu energie. Energetický štítek je odlišný pro dělené, jednokanálové a dvoukanálové klimatizační jednotky.

Energetické štítky pro elektrické akumulární ohřivače vody vycházejí z české legislativy, nikoli z evropské legislativy, která se však momentálně připravuje.

Výběr spotřebičů

Hledáte energeticky nejúspornější spotřebiče? Internetové stránky:

www.usporespotrebice.cz

www.zelenausporam-partnerstvi.cz

obsahují informace o energeticky nejúspornějších spotřebičích na českém trhu. Na stránkách tak naleznete konkrétní modely chladniček, mrazniček, praček, myček nebo televizorů. Jednotlivé modely jsou vybírány jen na základě svých provozních parametrů podle přísně stanovených kritérií.

Na uvedených stránkách dále naleznete mnoho užitečných informací a novinek o správném výběru a obsluze spotřebičů tak, aby vám vybrané spotřebiče co nejlépe sloužily a přinášely úsporu jak energie, tak i vaší peněženky.

Zpracováno ve spolupráci se SEVEn, Střediskem pro efektivní využívání energie, o.p.s. v rámci evropského projektu Come On Labels. Zodpovědnost za obsah nesou autoři. Evropské komise nenese zodpovědnost za využití informací obsažených v této publikaci.

www.svn.cz / www.come-on-labels.eu

Zpracováno v rámci prezentace 26.10. 2011 o novém energetickém štítkování.
Partneři akce:

Pražská energetika a.s. – Centrum energetického poradenství PRE,
CECED CZ – Sdružení evropských výrobců domácích spotřebičů,
Siemens domácí spotřebiče,
ELEKTROWIN, a.s.

Chladničky, mrazničky a jejich kombinace	Pračky
Myčky nádobí	Televizory